DOI: https://doi.org/10.37129/2313-7509.2019.12.2.28-32
УДК 358.3

Булгаков Р.В.
Бордіян В.П.
Бордіян П.П.
Ярмолюк В.М., к.т.н., с.н.с.
Максимчук Д.С.
Військова академія (м. Одеса), Україна

АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ТА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ПІД ЧАС ПЕРЕСУВАННЯ В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ

У статті проаналізовані чинники, які впливають на організацію технічного забезпечення під час пересування з врахування досвіду проведення антитерористичної операції (операції об'єднаних сил) на території Донецької та Луганської областей.

Ключові слова: *всебічне забезпечення, озброєння та військова техніка, пересування військ (сил), військово-технічне майна, боєздатності військ, організація технічного забезпечення.*

Постановка проблеми

Зміни характеру збройної боротьби, розвиток способів ведення операцій (бойових дій), форм та способів виконання бойових завдань Збройних Сил України та подальший розвиток системи всебічного забезпечення обумовлюють необхідність подальшого розвитку та удосконалення системи технічного забезпечення Збройних Сил України, раціонального розподілу, використання сил і засобів з метою своєчасного відновлення зразків озброєння та військової техніки(далі – ОВТ), безперебійного забезпечення ракетами і боєприпасами (далі - РіБ), поповнення військово-технічного майна(далі – ВТМ) і, як наслідок, здобуття переваги в діях підрозділів в короткі терміни [1].

Як відомо, пересування військ (сил) проводиться з метою швидкого та оперативного розгортання, створення відповідних угруповань військ (сил) у визначених зонах (районах) для виконання бойових завдань. Відповідно, на систему технічного забезпечення покладається низка різнорідних завдань, виконання яких забезпечує успішність пересування військ (сил) і створення відповідних угруповань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останнім часом питанням технічного забезпечення пересування військ (сил) приділялося недостатньо уваги під час проведення різного роду досліджень, а проблеми, які виникають під час організації та проведення технічного обслуговування розглядалися лише поверхнево.

Саме ці питання набули найбільшої актуальності у наш час, в ході проведення антитерористичної операції (операції об'єднаних сил) на території Донецької та Луганської областей. Питання технічного забезпечення, а саме: проведення технічного обслуговування (далі – ТО), відновлення та забезпечення ВТМ мають вирішальне значення, а недосконалість управління та збої в організації усього процесу негативно впливають на рівень боєздатності військ, а інколи призводять до невиправданих людських жертв [3].

Аналіз наслідків організаційно-кадрових заходів проведених в минулих роках щодо скорочення підрозділів технічного забезпечення та їх чисельності, особистий досвід участі в АТО/ООС на території Донецької та Луганської областей свідчить про те, що система технічного забезпечення не дозволяє в повній мірі виконувати весь комплекс відповідних заходів, які покладаються на неї.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття

Визначення напрямків розвитку та удосконалення системи технічного забезпечення вимагає проведення аналізу та узагальнення основних проблем технічного забезпечення під час пересування у контексті основного призначення та умов її використання – забезпечення високої бойової і мобілізаційної готовності та боєздатності підрозділів та військових частин Збройних Сил України як в мирний, так і воєнний час [2].

Мета статті. Мета даної статті – визначення чинників, які впливають на організацію технічного забезпечення під час пересування з врахування досвіду проведення АТО/ООС на території Донецької та Луганської областей.

Викладення основного матеріалу

Згідно вимог керівних документів (статутів, положень, наказів, тощо) марш може здійснюватися в передбаченні вступу в бій або поза загрозою зіткнення з противником. Він може здійснюватися до фронту, вздовж фронту або від фронту в тил. У всіх випадках марш здійснюється приховано, вночі або за інших умов обмеженої видимості, а в бойовій обстановці і в глибокому тилу своїх військ – і вдень.

На організацію технічного забезпечення військових частин та підрозділів під час переміщення в зоні проведення АТО/ООС на території Донецької та Луганської областей значно впливали особливості проведення цієї операції. По-перше: відсутність на першому етапі проведення операції чіткої лінії зіткнення з противником значно збільшувала імовірність нападу на колони. По друге: маршрути пересування колон до регіонів виконання бойових завдань перетинали численні населені пункти, що значно зменшувало прихованість переміщення. По-третє: пересування колон здійснювалось переважно вдень [4]. Всі ці фактори збільшували імовірність нападу сил спеціальних операцій, диверсійно-розвідувальних груп, передових загонів противника на військові колони під час переміщення.

Досвід виконання завдань з технічного забезпечення підрозділів та військових частин під час переміщення дозволив визначити ряд чинників, що впливали на виконання цих завдань. В цілому їх можна розподілити наступним чином:

1. Чинники, що охоплюють питання технічної та спеціальної підготовки особового складу:

- відсутність практичного досвіду у офіцерів та особового складу щодо здійснення маршів та організації технічного забезпечення під час пересування;
- низький фаховий рівень підготовки водіїв (механіків-водіїв) щодо знання порядку і правил експлуатації озброєння та військової техніки, руху в колонах та усунення простих несправностей озброєння і військової техніки. Як наслідок, допуск до експлуатації озброєння та військової техніки непідготовленого особового складу;
- відсутність відповідних спеціальних знань, вмінь та навичок у особового складу підрозділів технічного забезпечення, внаслідок чого більшість рухомих засобів ТО та ремонту не задіяні до процесів ТО та відновлення ОВТ(майстерні ОП, ОЕ, Н-1-Л, МРТС тощо);
- значний вихід техніки з ладу з експлуатаційних причин внаслідок низького морально-психологічного стану особового складу, відсутності розуміння ними соціально-політичної обстановки та відповідного патріотичного виховання, а іноді навіть і умисного шкідництва та саботажу.

2) Чинники, що охоплюють питання стану ОВТ:

- значний термін експлуатації ОВТ близькі до граничних та понад граничні терміни експлуатації ОВТ;
- незадовільний стан сховищ та якість утримання під час відповідних видів зберігання в умовах скороченого штату підрозділів;

- відсутність відповідних матеріальних засобів і пально-мастильних матеріалів для якісного забезпечення обслуговування ОВТ;

- неякісна підготовка ОВТ до здійснення пересування.

3) Чинники, що охоплюють питання організаційно-штатних структур підрозділів технічного забезпечення:

- відсутність на перших етапах антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей підрозділів технічного забезпечення в складі батальйонів (дивізіонів), які були скорочені в мирний час;

- невідповідність кількості евакуаційних засобів організаційно-штатній структурі частин Збройних Сил України або їх безглузда взаємозаміна на зразки техніки, що за своїми тактико-технічними характеристиками не в змозі виконати покладених на них завдань (відповідно до таблиці взаємозамінності затвердженої розпорядженням старшого начальника на покриття некомплекту танкових тягачів замість БРЕМ-1 отримували тягачі БТС-4, які під час буксирування не могли зрушити з місця танк Т-64, Т-72).

4) Чинники, що розглядають питання забезпечення ВТМ:

- відсутність ешелонування ВТМ під час пересування військ (сил);

- відсутність дозволу на використання комплектів “НЗ”;

- знаходження у складі ремонтних комплектів запасних частин до зразків ОВТ, що вже зняті з експлуатації (наприклад – 15-20% до Т-64А);

- відсутність ЗІП до нових та модернізованих зразків ОВТ.

5) Чинники, що розглядають питання рухомих засобів технічного обслуговування та ремонту:

- вилучення на базах зберігання зі складу майстерень технічного обслуговування та ремонту комплектів універсальних ключів і спеціальних пристосувань до танків Т-72, Т-80, що почали надходити на озброєння підрозділів Сухопутних військ та Високомобільних десантних військ Збройних Сил України;

- моральна застарілість та габаритність технологічного устаткування та обладнання рухомих засобів технічного обслуговування та ремонту, їх несумісність з сучасним інструментом і розхідним матеріалами.

Висновки

Провівши аналіз різних чинників, що впливають на організацію та здійснення заходів технічного забезпечення військ (сил) під час пересування та з метою їх усунення в майбутньому пропонуються наступні заходи:

1) Стосовно фахової підготовки особового складу:

- під час проведення занять, навчань з особовим складом більшість часу виділяти для практичного відпрацювання навчальних питань з максимальним використання можливостей засобів технічного обслуговування та ремонту;

- відновити програму патріотичного виховання молоді у дусі поваги до Батьківщини та сумлінного виконання свого військового обов’язку;

- підвищити ступінь покарання особового складу щодо ухилення від виконання службового обов’язку шляхом навмисного виведення з ладу зразків озброєння і військової техніки.

2) Стосовно забезпечення військово-технічним майном:

- склад ремонтних комплектів ЗІП повинен бути повністю переглянутий та відповідати зразкам ОВТ, що знаходяться на озброєнні частин та підрозділів Збройних Сил України;

- порядок використання ремонтних комплектів “НЗ” має бути чітко визначений відповідними положеннями (наказами, директивами), враховуючи і проведення антитерористичної операції військовими частинами та підрозділами Збройних Сил України без оголошення надзвичайного стану на території країни;

- при укладанні контрактів (державних замовлень) на виготовлення (закупівлю) нових зразків озброєння і військової техніки обов'язково слід передбачати замовлення запасних частин до цих зразків, з метою їх швидкого відновлення без залучення фахівців ремонтних підприємств, формування відповідних ремонтних комплектів та створення запасів на особливий період (як для прикладу, жодної запасної частини до танків БМ"Булат", що знаходяться на озброєнні частин Збройних Сил України на базах та складах зберігання немає, мінометів М-120-15"Молот" і ПТРК 111-1"Стугна-П" тощо).

3) Стосовно стану рухомих засобів технічного обслуговування та ремонту та перспектив їх використання:

- встановлення кунга, спеціального обладнання пересувних ремонтних майстерень на шасі дизельного автомобіля КРАЗ;
- дообладнання даної майстерні краном з гідравлічним приводом;
- переоснащення обладнання майстерень новим устаткуванням та обладнанням, що відповідає вимогам сьогодення та технологічного розвитку суспільства;
- передбачення можливості використання виносної генераторної установки, що дасть можливість зберегти ресурс двигуна автомобіля.

Таким чином, в статті було розглянуто чинники, що впливають на організацію технічного забезпечення підрозділів та військових частин під час переміщення в зоні проведення АТО/ООС на території Донецької та Луганської областей, та були визначені можливі шляхи удосконалення організації вирішення деяких питань, що покладаються на систему технічного забезпечення.

В подальшому доцільно, використовуючи досвід локальних війн та збройних конфліктів сучасності, досвіду участі військових частин та підрозділів Збройних Сил України в антитерористичній операції на території Донецької та Луганської областей провести поглиблені дослідження та розробити практичні рекомендації щодо підготовки ОВТ та особового складу до виконання завдань під час переміщення в умовах ведення "гібридної війни".

Список використаних джерел

1. *Розвиток тактики Сухопутних військ у локальних війнах і збройних конфліктах другої половини XX та початку XXI століть. К.: НАОУ, 2007. 328 с.*
2. *Технічне забезпечення військ (сил). Навчальний посібник. К.: НУОУ, 2015. 122 с.*
3. *Інформаційно-аналітичний досвід застосування військ (сил) в антитерористичній операції. Інв. №276, 278, 285.*
4. *Збірник інформаційних матеріалів по досвіду застосування військ (сил) в антитерористичній операції (аналітичний матеріал кафедри).*

Рецензент: Трушков Г.В., к.т.н.,Військова академія (м. Одеса)

АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ОРГАНИЗАЦИИ ТЕХНИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ И ВОЕННЫХ ЧАСТЕЙ ВО ВРЕМЯ ДВИЖЕНИЕ В ХОДЕ ПРОВЕДЕНИЯ ОПЕРАЦИИ ОБЪЕДИНЕННЫХ СИЛ.

Р.В. Булгаков, В.П. Бордіян, П.П. Бордіян, В.М. Ярмолюк, Д.С. Максимчук

В статье проанализированы факторы, влияющие на организацию технического обеспечения во время передвижения с учета опыта проведения антитеррористической операции (операции объединенных сил) на территории Донецкой и Луганской областей.

Ключевые слова: *всестороннее обеспечение, вооружение и военная техника, передвижения войск (сил), военно-техническое имущества, боеспособности войск, организация технического обеспечения.*

ANALYSIS OF THE FACTORS AFFECTING THE ORGANIZATION OF THE TECHNICAL SUPPORT OF THE UNITS AND THE MILITARY BASES DURING THE MOVEMENT, DURING THE OPERATION OF INCORPORATED FORCES

R. Bulgakov, B. Bordyian, P. Bordyian, V. Yarmolyuk, D.Maksymchuk

The article analyzes the factors that influence the organization of technical support during the movement to take into account the experience of conducting an anti-terrorist operation (the operation of the combined forces) in the Donetsk and Luhansk regions.

Changes in the nature of the armed struggle, the development of operations (combat operations), forms and methods of performing combat missions of the Armed Forces of Ukraine, and the further development of a comprehensive supply system necessitate the further development and improvement of the Armed Forces technical support system, rational distribution and use of forces, the purpose of timely restoration of samples of weapons and military equipment, uninterrupted supply of missiles and ammunition, replenishment of military technical facilities and, consequently, obtaining the benefits of the actions of units in a short time.

It is known that the movement of troops (forces) is carried out for the purpose of fast and rapid deployment, the creation of appropriate groups of troops (forces) in designated areas (areas) to perform combat missions. Accordingly, the technical support system is entrusted with a number of heterogeneous tasks, the performance of which ensures the success of the movement of troops (forces) and the creation of appropriate groups.

In recent times, the issue of technical support for the movement of troops (forces) has received little attention during various kinds of research, and the problems that arise during the organization and maintenance are considered only superficially.

It is these issues that have become most urgent in our time, during the conduct of the anti-terrorist operation (the operation of the combined forces) in the territory of Donetsk and Luhansk regions. Maintenance issues, such as maintenance, restoration and maintenance of military-technical assets, are crucial, and the imperfection of management and failures in the organization of the entire process have a negative impact on the level of combat readiness of the troops, and sometimes lead to unjustified human casualties.

The analysis of the consequences of organizational and staffing activities carried out in recent years on the reduction of technical support units and their numbers, personal experience of participation in ATO /OCF in the Donetsk and Luhansk regions shows that the technical support system does not fully allow for a full range of relevant measures, to which they rely.

Keywords: *comprehensive coverage, armaments and military equipment, advancing military force (force), military-technical property, combat capability of the military, organization of technical support.*